C/2025/5113

22.9.2025

ZALECENIE EUROPEJSKIEJ RADY DS. RYZYKA SYSTEMOWEGO

z dnia 9 lipca 2025 r.

zmieniające zalecenie ERRS/2015/2 w sprawie oceny skutków transgranicznych oraz dobrowolnej wzajemności środków polityki makroostrożnościowej

(ERRS/2025/6)

(C/2025/5113)

RADA GENERALNA EUROPEJSKIEJ RADY DS. RYZYKA SYSTEMOWEGO,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym ([1]), w szczególności załącznik IX,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1092/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie unijnego nadzoru makroostrożnościowego nad systemem finansowym i ustanowienia Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego ([2]), w szczególności art. 3 oraz art. 16–18,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 ([3]), w szczególności art. 458,

uwzględniając decyzję Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego ERRS/2011/1 z dnia 20 stycznia 2011 r. ustanawiającą regulamin Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego ([4]), w szczególności art. 18–20,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) W celu zapewnienia skutecznych i spójnych krajowych środków polityki makroostrożnościowej istotne jest uzupełnienie uznawania wymaganego na podstawie prawa Unii dobrowolną wzajemnością.

(2) Zasady dotyczące dobrowolnej wzajemności w odniesieniu do środków polityki makroostrożnościowej określone w zaleceniu Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego ERRS/2015/2 ([5]) mają zapewniać, aby wszelkie środki polityki makroostrożnościowej oparte na ekspozycji, które są aktywowane w jednym państwie członkowskim ([6]), były odwzajemniane w pozostałych państwach członkowskich.

(3) Decyzja Wspólnego Komitetu EOG nr 79/2019 ([7]) włączyła rozporządzenie nr 575/2013 do Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym (Porozumienia EOG) ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2020 r. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/558 ([8]), które wprowadziło zmiany do rozporządzenia (UE) nr 575/2013, zostało włączone do Porozumienia EOG decyzją Wspólnego Komitetu EOG nr 145/2024 ([9]). Rozporządzenie (UE) 2021/558 ma obecnie zastosowanie w Norwegii.

([1]) Dz.U. L 1 z 3.1.1994, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1994/1/oj.
([2]) Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2010/1092/oj.
([3]) Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/575/oj.
([4]) Dz.U. C 58 z 24.2.2011, s. 4.
([5]) Zalecenie Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego ERRS/2015/2 z dnia 15 grudnia 2015 r. w sprawie oceny skutków transgranicznych oraz dobrowolnej wzajemności środków polityki makroostrożnościowej (Dz.U. C 97 z 12.3.2016, s. 9).
([6]) Pkt 14 lit. a) i pkt 14a lit. a) załącznika IX do Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym stanowią, że pojęcia „państwo członkowskie (państwa członkowskie)" i „właściwe organy" należy rozumieć jako obejmujące, poza znaczeniem nadanym im w dyrektywie 2013/36/UE i rozporządzeniu (UE) nr 575/2013, odpowiednio państwa EFTA oraz ich właściwe organy.
([7]) Decyzja Wspólnego Komitetu EOG nr 79/2019 z dnia 29 marca 2019 r. zmieniająca załącznik IX (Usługi finansowe) do Porozumienia EOG [2019/2133] (Dz.U. L 321 z 12.12.2019, s. 170, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2019/2133/oj).
([8]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/558 z dnia 31 marca 2021 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do dostosowań ram sekurytyzacji w celu wsparcia odbudowy gospodarczej w odpowiedzi na kryzys związany z COVID-19 5 (Dz.U. L 116 z 6.4.2021, s. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/558/oj).
([9]) Decyzja Wspólnego Komitetu EOG nr 145/2024 z dnia 12 czerwca 2024 r. zmieniająca załącznik IX (Usługi finansowe) do Porozumienia EOG [2024/2433] (Dz.U. L 2024/2433, 3.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2433/oj).

(4) Od 31 grudnia 2020 r. instytucje kredytowe działające na podstawie zezwolenia wydanego w Norwegii podlegają: a) buforowi ryzyka systemowego w odniesieniu do ekspozycji zlokalizowanych w Norwegii na poziomie 4,5 %, zgodnie z art. 133 dyrektywy 2013/36/UE; b) 20 % wartości minimalnej średnich wag ryzyka (ważonych ekspozycją) dla ekspozycji na nieruchomości mieszkalne zlokalizowane w Norwegii, zgodnie z art. 458 ust. 2 lit. d) ppkt (iv) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (mającej zastosowanie do instytucji kredytowych stosujących metodę ratingów wewnętrznych (IRB)); oraz c) 35 % wartości minimalnej średnich wag ryzyka (ważonych ekspozycją) dla ekspozycji na nieruchomości komercyjne zlokalizowane w Norwegii, zgodnie z art. 458 ust. 2 lit. d) ppkt (iv) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (mającej zastosowanie do instytucji kredytowych stosujących metodę ratingów wewnętrznych (IRB)). Środki te są obecnie ujęte w wykazie środków polityki makroostrożnościowej, co do których zalecana jest wzajemność zgodnie z zaleceniem ERRS/2015/2.

(5) W dniu 19 grudnia 2024 r. Finansdepartementet (norweskie ministerstwo finansów), działając w charakterze wyznaczonego organu do celów art. 458 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 575/2013, powiadomił ERRS na podstawie art. 458 tego rozporządzenia o swoim zamiarze: a) przedłużenia do dnia 30 czerwca 2025 r. 20 % wartości minimalnej średnich wag ryzyka mającej zastosowanie do ekspozycji na nieruchomości mieszkalne zlokalizowane w Norwegii i podniesienia tej wartości minimalnej do 25 % od dnia 1 lipca 2025 r.; oraz b) przedłużenia 35 % wartości minimalnej średnich wag ryzyka mającej zastosowanie do ekspozycji na norweskie nieruchomości komercyjne o dwa lata po dniu 31 grudnia 2024 r. Po skierowaniu przez ERRS wniosku o wyjaśnienia, w dniu 13 stycznia 2025 r. otrzymano zaktualizowaną wersję tych powiadomień. Zaktualizowane powiadomienia zawierały również wniosek do ERRS o dalsze zalecanie wzajemności środków na zasadzie indywidualnej, subskonsolidowanej i skonsolidowanej.

(6) W zaleceniu ERRS/2015/2, zmienionym zaleceniem ERRS/2017/4 ([10]), zaleca się, aby odpowiedni organ aktywujący środek polityki makroostrożnościowej, przedkładając ERRS wniosek o wzajemność, zaproponował maksymalny próg istotności, poniżej którego ekspozycję pojedynczego dostawcy usług finansowych na zidentyfikowane ryzyko makroostrożnościowe w jurysdykcji, w której środek polityki makroostrożnościowej jest stosowany przez organ aktywujący, można uznać za nieistotną. ERRS może zalecić inny próg, jeśli uzna to za konieczne. Zgodnie z otrzymanymi powiadomieniami próg istotności dla odwzajemniania wartości minimalnej wag ryzyka mającej zastosowanie do nieruchomości mieszkalnych pozostaje na poziomie 1 % kredytów brutto na nieruchomości mieszkalne udzielonych przez instytucje klientom norweskim, co odpowiada kwocie 37,8 mld NOK na dzień 30 września 2024 r. Próg istotności dla odwzajemniania wartości minimalnej wag ryzyka mającej zastosowanie do nieruchomości komercyjnych pozostaje na poziomie 1 % zabezpieczonych kredytów brutto na nieruchomości komercyjne udzielonych klientom norweskim, co odpowiada kwocie 9,3 mld NOK na dzień 30 września 2024 r. Oba progi istotności powinny mieć zastosowanie na zasadzie skonsolidowanej, subskonsolidowanej i indywidualnej.

(7) W odpowiedzi na wniosek Finansdepartementet skierowany do ERRS oraz w celu: a) zapobieżenia wystąpieniu negatywnych skutków transgranicznych w postaci przenoszenia działalności i arbitrażu regulacyjnego, które mogłyby wynikać z wdrożenia środków polityki makroostrożnościowej stosowanych w Norwegii; oraz b) utrzymania równych warunków działania dla instytucji kredytowych w EOG – Rada Generalna ERRS podjęła decyzję o utrzymaniu tych środków na liście środków polityki makroostrożnościowej, w odniesieniu do których zaleca się zapewnienie wzajemności zgodnie z zaleceniem ERRS/2015/2.

(8) Wzajemność w odniesieniu do środków makroostrożnościowych aktywowanych przez organy innych państw członkowskich na zasadzie skonsolidowanej, subskonsolidowanej i indywidualnej, niezależnie od tego, czy dane ekspozycje są posiadane przez jednostki zależne, oddziały, czy wynikają z bezpośredniego udzielania kredytów transgranicznych, ogranicza przenoszenie działalności i arbitraż regulacyjny, przeciwdziała ryzyku systemowemu, a tym samym wspiera ogólną skuteczność polityki makroostrożnościowej poprzez zapewnienie, aby zwiększone ryzyko było uwzględniane nie tylko w państwie członkowskim, które wprowadziło dany środek makroostrożnościowy, ale również w innych państwach członkowskich, w których grupy bankowe są narażone na to zwiększone ryzyko. Uznawanie powinno zatem mieć również na celu zapewnienie wystarczającej odporności grup bankowych narażonych na to ryzyko systemowe. W związku z tym środki polityki makroostrożnościowej wynikające z decyzji o uznawaniu środków polityki makroostrożnościowej innych państw członkowskich powinny być zasadniczo stosowane na zasadzie skonsolidowanej, subskonsolidowanej i indywidualnej.

([10]) Zalecenie Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego ERRS/2017/4 z dnia 20 października 2017 r. zmieniające zalecenie ERRS/2015/2 w sprawie oceny skutków transgranicznych oraz dobrowolnej wzajemności środków polityki makroostrożnościowej (Dz.U. C 431 z 15.12.2017, s. 1).

(9) Niniejsza zmiana zalecenia ERRS/2015/2 nie ma wpływu na kontynuowanie zalecenia dotyczącego wzajemności krajowych środków makroostrożnościowych uruchomionych przez władze norweskie w dniu 31 grudnia 2020 r., jak określono w zaleceniach ERRS/2023/1 i ERRS/2024/7. Bieżące zmiany zalecenia ERRS/2015/2 dotyczą przede wszystkim faktu, że poziom wartości minimalnej wag ryzyka mającej zastosowanie do ekspozycji na nieruchomości mieszkalne zostaje dostosowany, a wzajemność zaleca się obecnie na zasadzie indywidualnej, subskonsolidowanej i skonsolidowanej. W związku z tym standardowy trzymiesięczny okres przejściowy po opublikowaniu niniejszego zalecenia w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* ma zastosowanie wyłącznie do środków lub zmian do nich, które organy krajowe przyjmą w celu odwzajemnienia obu wartości minimalnych wag ryzyka, w tym podwyższenia wartości minimalnej średnich wag ryzyka mającej zastosowanie do ekspozycji na nieruchomości mieszkalne zlokalizowane w Norwegii do 25 % od dnia 1 lipca 2025 r., na zasadzie indywidualnej, subskonsolidowanej i skonsolidowanej.

(10) Zalecenie ERRS/2015/2 powinno zatem zostać odpowiednio zmienione,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ZALECENIE:

ZMIANY

W zaleceniu ERRS/2015/2 wprowadza się następujące zmiany:

1) w sekcji 1 w zaleceniu C(1) postanowienia dotyczące drugiego i trzeciego środka w odniesieniu do Norwegii otrzymują brzmienie:

„— 20 % wartość minimalna średnich wag ryzyka (ważonych ekspozycją) dla ekspozycji na nieruchomości mieszkalne zlokalizowane w Norwegii, stosowana zgodnie z art. 458 ust. 2 lit. d) ppkt (iv) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 mającego zastosowanie w Norwegii, do dnia 30 czerwca 2025 r., która ulega podwyższeniu do 25 % od dnia 1 lipca 2025 r., w odniesieniu do instytucji kredytowych, które uzyskały zezwolenie na prowadzenie działalności w Norwegii i stosują metodę ratingów wewnętrznych (IRB) do obliczania regulacyjnych wymogów kapitałowych;

— 35 % wartość minimalna średnich wag ryzyka (ważonych ekspozycją) dla ekspozycji na nieruchomości komercyjne zlokalizowane w Norwegii, stosowana zgodnie z art. 458 ust. 2 lit. d) ppkt (iv) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 mającego zastosowanie w Norwegii w odniesieniu do instytucji kredytowych, które uzyskały zezwolenie na prowadzenie działalności w Norwegii i stosują metodę IRB do obliczania regulacyjnych wymogów kapitałowych.”;

2) w załączniku wprowadza się zmiany zgodnie z załącznikiem do niniejszego zalecenia.

Sporządzono we Frankfurcie nad Menem dnia 9 lipca 2025 r.

W imieniu Rady Generalnej ERRS
Szef Sekretariatu ERRS
Francesco MAZZAFERRO

ZAŁĄCZNIK

W załączniku do zalecenia ERRS/2015/2 wprowadza się następujące zmiany:

1) postanowienia dotyczące drugiego i trzeciego środka w odniesieniu do Norwegii otrzymują brzmienie:

„— 20 % wartość minimalna średnich wag ryzyka (ważonych ekspozycją) dla ekspozycji na nieruchomości mieszkalne zlokalizowane w Norwegii, stosowana zgodnie z art. 458 ust. 2 lit. d) ppkt (iv) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 mającego zastosowanie w Norwegii, do dnia 30 czerwca 2025 r., która ulega podwyższeniu do 25 % od dnia 1 lipca 2025 r., w odniesieniu do instytucji kredytowych, które uzyskały zezwolenie na prowadzenie działalności w Norwegii i stosują metodę ratingów wewnętrznych (IRB) do obliczania regulacyjnych wymogów kapitałowych;

— 35 % wartość minimalna średnich wag ryzyka (ważonych ekspozycją) dla ekspozycji na nieruchomości komercyjne zlokalizowane w Norwegii, stosowana zgodnie z art. 458 ust. 2 lit. d) ppkt (iv) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 mającego zastosowanie w Norwegii w odniesieniu do instytucji kredytowych, które uzyskały zezwolenie na prowadzenie działalności w Norwegii i stosują metodę IRB do obliczania regulacyjnych wymogów kapitałowych.”;

2) w postanowieniach dotyczących Norwegii sekcja zatytułowana „I. Opis środków” otrzymuje brzmienie:

„I. Opis środków

1. Ze skutkiem od dnia 31 grudnia 2020 r. Finansdepartementet (norweskie ministerstwo finansów) wprowadził trzy środki makroostrożnościowe, mianowicie: (i) bufor ryzyka systemowego dla ekspozycji zlokalizowanych w Norwegii zgodnie z art. 133 dyrektywy 2013/36/UE; (ii) wartość minimalną wagi ryzyka dla ekspozycji z tytułu nieruchomości mieszkalnych zlokalizowanych w Norwegii, zgodnie z art. 458 ust. 2 lit. d) ppkt (iv) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 mającego zastosowanie w Norwegii do dnia 30 czerwca 2025, która to wartość minimalna wagi ryzyka wzrasta do 25 % od dnia 1 lipca 2025 r.; oraz (iii) wartość minimalną wagi ryzyka dla ekspozycji z tytułu nieruchomości komercyjnych zlokalizowanych w Norwegii, zgodnie z art. 458 ust. 2 lit. d) ppkt (iv) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 mającego zastosowanie w Norwegii.

2. Wskaźnik bufora ryzyka systemowego ustala się na 4,5 % i ma on zastosowanie do ekspozycji krajowych wszystkich instytucji kredytowych, które uzyskały zezwolenie w Norwegii, na zasadzie skonsolidowanej, subskonsolidowanej i indywidualnej.

3. Wartość minimalna wagi ryzyka dla nieruchomości mieszkalnych jest dolnym progiem średniej wagi ryzyka właściwym dla danej instytucji dla ekspozycji z tytułu nieruchomości mieszkalnych w Norwegii, mającym zastosowanie do instytucji kredytowych stosujących metodę IRB na zasadzie skonsolidowanej, subskonsolidowanej i indywidualnej. Wartość minimalna wagi ryzyka dla nieruchomości mieszkalnych dotyczy średniej wagi ryzyka ważonej ekspozycją w portfelu nieruchomości mieszkalnych. Norweskie ekspozycje z tytułu nieruchomości mieszkalnych należy rozumieć jako ekspozycje detaliczne zabezpieczone nieruchomościami w Norwegii.

4. Wartość minimalna wagi ryzyka dla nieruchomości komercyjnych jest dolnym progiem średniej wagi ryzyka właściwym dla danej instytucji dla ekspozycji z tytułu nieruchomości komercyjnych w Norwegii, mającym zastosowanie do instytucji kredytowych stosujących metodę IRB na zasadzie skonsolidowanej, subskonsolidowanej i indywidualnej. Wartość minimalna wagi ryzyka dla nieruchomości komercyjnych dotyczy średniej wagi ryzyka ważonej ekspozycją w portfelu nieruchomości komercyjnych. Norweskie ekspozycje z tytułu nieruchomości komercyjnych należy rozumieć jako ekspozycje wobec przedsiębiorstw, zabezpieczone nieruchomościami w Norwegii.”;

3) w postanowieniach dotyczących Norwegii w sekcji zatytułowanej „II. Wzajemność” pkt 5b otrzymuje brzmienie:

„5b. Na wniosek Finansdepartementet zaleca się, aby odpowiednie organy odwzajemniały zarówno środek norweski w postaci bufora ryzyka systemowego, jak i minimalne wartości wag ryzyka, stosując je na zasadzie skonsolidowanej, subskonsolidowanej i indywidualnej, niezależnie od tego, czy dane ekspozycje są utrzymywane za pośrednictwem jednostek zależnych, oddziałów, czy też wynikają z bezpośrednich kredytów transgranicznych.”;

4) w postanowieniach dotyczących Norwegii w sekcji zatytułowanej „III. Próg istotności” pkt 8 lit. b) i c) otrzymują brzmienie:

„b) w przypadku wartości minimalnej wagi ryzyka dla nieruchomości mieszkalnych próg istotności ustala się na poziomie 37,8 mld NOK, co odpowiada 1 % kredytów brutto na nieruchomości mieszkalne udzielonych przez instytucje klientom norweskim na dzień 30 września 2024 r. Próg istotności powinien być oceniany na zasadzie skonsolidowanej, subskonsolidowanej i indywidualnej. W odniesieniu do oceny progu istotności na zasadzie subskonsolidowanej lub skonsolidowanej przy obliczaniu ekspozycji ocenianych względem progu istotności powinno się uwzględniać wszystkie ekspozycje posiadane za pośrednictwem oddziałów, w związku z bezpośrednim udzielaniem kredytów transgranicznych i za pośrednictwem jednostek zależnych;

c) w przypadku wartości minimalnej wagi ryzyka dla nieruchomości komercyjnych próg istotności ustala się na poziomie 9,3 mld NOK, co odpowiada 1 % zabezpieczonych kredytów brutto na nieruchomości komercyjne udzielonych klientom norweskim na dzień 30 września 2024 r. Próg istotności powinien być oceniany na zasadzie skonsolidowanej, subskonsolidowanej i indywidualnej. W odniesieniu do oceny progu istotności na zasadzie subskonsolidowanej lub skonsolidowanej przy obliczaniu ekspozycji ocenianych względem progu istotności powinno się uwzględniać wszystkie ekspozycje posiadane za pośrednictwem oddziałów, w związku z bezpośrednim udzielaniem kredytów transgranicznych i za pośrednictwem jednostek zależnych.”.